# Exploring the Torah's Chronological Integrity - class #2 Before or After the Ten Commandments -When did Bnei Yisrael request not to hear God speak?

Source sheet for TIM shiur by Menachem Leibtag/

### Introduction /

Early in our Jewish education, we are exposed to the opinion that Am Yisrael heard only the FIRST TWO 'dibrot' from God, and the rest from Moshe [based on the famous drasha of:

תורה צוה-לנו, משה: מורשה, קהלת יעקב. Dv. 33: 4

However, this Midrashic conclusion is based not only on a cute 'gematria', but also careful study of the events that transpire in Shmot chapters 19 & 20. In today's class, we will show how the answer to our 'title' - can help us understand that famous Midrash a bit better and also appreciate the elegant manner in how the Torah tells the story of the Theophany.

Intro #2 - a word we will use guite often over the next few weeks:

## ob-fus-ca-tion

/ˌäbfəˈskāSH(ə)n/

noun

noun: obfuscation; plural noun: obfuscations

1. the action of making something obscure, unclear, or unintelligible. "when confronted with sharp questions they resort to obfuscation"

## Rashi on Shmot 19:9 3/4

ישה, הנֵה אָנכי And the LORD said unto Moses: ¿Lo, I בָּא אֵלֶידְ בְּעַב הֶעְנָן, בַּעֲבוּר יִשְׁמַע הָעָם ; בְּדַבְּרִי עִמָּדְ, וְגַם-בִּדְ and may also believe thee for ever. And ויגד משה את-דברי העם, אל-יהוה.

ין קדַשְׁתָּם, וְקְדַּשְׁתָּם • 10 And the LORD said unto Moses: יGo unto the היום ומחר; וכבסו, שמלתם.

הַשְּׁלִשִּׁי, יֵרֶד יְהֹוָה לְעֵינֵי כָּל-הָעֶם--עַל-הַר סִינַי.

come unto thee in a thick cloud, that the people may hear when I speak with thee, Moses told the words of the people unto the LORD.

people, and sanctify them to-day and to-morrow, and let them wash their garments,

ביוֹם הַשְּׁלִישִׁי: כִּי בַּיּוֹם 11 and be ready against the third day; for the third day the LORD will come down in the sight of all the people upon mount Sinai.

#### Rashi

את דברי העם וגו׳ - תשובה על דבר זה שמעתי מהם - שרצונם לשמוע ממד אינו דומה השומע מפי השליח לשומע מפי המלך, רצוננו לראות את מלכנו

## I. Shmot 19:16-19 - In preparation for hearing the Dibrot

#### PREPARATION:

12 And you shall set bounds unto the people round about, saying: Take heed to yourselves, that you go not up into the mount, or touch the border of it; whosoever touches the mount shall be surely put to death; 13 no hand shall touch him, but he shall surely be stoned, or shot through; whether it be beast or man, it shall not live; when the ram's horn soundeth long, they shall come up to the mount.' 14 And Moses went down from the mount unto the people, and sanctified the people; and they washed their garments. 15 And he said unto the people: 'Be ready against the third day; come not near a woman.'

#### REVELATION or TREPIDATION

16 And it came to pass on the third day, when it was morning, that there were thunders and lightnings and a thick cloud upon the mount, and the voice of a horn exceeding loud; and all the people that were in the camp trembled. 17 And Moses brought forth the people out of the camp to meet God; and they stood at the nether part of the mount. 18 Now mount Sinai was altogether on smoke, because the LORD descended upon it in fire; and the smoke thereof ascended as the smoke of a furnace, and the whole mount quaked greatly. 19 And when the voice of the horn waxed louder and louder, Moses spoke, and God answered him with a voice.

יב וָהָגְבַּלָתַ אֶת-הַעָם סָבִיב לֵאמר, הַשְּמִרוּ לַכֶּם ַלות בַּהַר וּנְגֹעַ בִּקַצֶּהוּ: כַּל-הַנֹגֵעַ בַּהַר, מות יומת. יג לא-תגע בו יָד, כִּי-סָקוֹל יִסְקֵל אוֹ-יָרה יִיֵרה--אם-בהמה אם-איש, לא יחיה; **במשד,** 

הַיבל, הַמָּה, יַעַלוּ בַהַר מְן-הָהָר, אֱל-הָעָם; וַיִּקְדֵּשׁ, אֱת-הַעַם, וַיִּכַבְּסוּ, שמלתם. טו ויאמר, אל-העם, היו נכנים, לשלשת ימים: אַל-תַּגְשׁוּ, אֵל-אַשַּה.

#### REVELATION or TREPIDATION

טז וַיִהָי בַיוֹם הַשְּׁלִישִי בְּהִית הַבּקֵר, וַיִּהִי קלת וּבְרַקִים וִעַנַן כַּבָד עַל-הַהַר, וְקל שׁפַר, חַזָּק מִאד; ויחרד כל- העם, אשר במחנה. יז ויוצא משה את-העם לקראת האלהים, מן-המחנה; וִיתִיצִבוּ, בַּתַחְתִּית הַהַר. יח וְהַר סִינֵי, עָשַׁן כֵּלוֹ, מִפְּנֵי אֲשֶׁר יַרַד עַלַיו יִהוַה, בַּאֲשׁ; וַיַּעַל עֲשָׁנוֹ כְּעֲשֵׁן הַכַּבְשׁן, וַיַּחַרַד כַּל-הַהַר מִאד.

יט וַיִּהִי קול הַשׁפַר, הוֹלֶדְ וְחַזֶּק מְאד;

משה ידבר, והאלהים יעננו בקול.

שמות פרק כ 'STATEMENTS' שמות פרק כ אַ וַיִּדַבֶּר אֱלֹהִים, אֶת כַּל-הַדְּבַרִים הָאֵלֶה

#### After the DIBROT:

יד וְכַל-הַעָם רֹאִים אֵת-הַקּוֹלת וְאֶת-הַלַפִּידִם, 14 And all the people perceived the ּוְאֵת קוֹל הַשֹּׁפָּר, וְאֶת-הָהָר, עָשֵׁן ; וַיַּרְא הָעָם וַיָּנְעוּ, וַיַּעַמִדוּ מֱרַחק.

thunderings, and the lightnings, and the voice of the horn, and the mountain smoking; and when the people saw it, they trembled, and stood afar off.

**טו** וַיּאמָרוּ, אֵל-משָה, <del>דַבֶּר-אַתָּה עִמָּנוּ,</del> ונשמעה; ואל-ידבר עמנו אלהים, פו-נמות

**15** And they said unto Moses: 'Speak thou with us, and we will hear; but let not God speak with us, lest we die.

יסא וַיּאמֶר משׁה אֵל-הָעָם, אַל-תִּירָאוּ, כִּי 16 And Moses said unto the people: 'Fear תהיה יראתו על-פניכם--לבלתי תחטאו.

not; for God is come to prove you, and that

(אָל-הָעַרְפֶּל, וּמֹשֶׁה נְגַשׁ אֶל-הָעַרְפֶּל; וּמֹשֶׁה נְגַשׁ אֶל-הָעַרְפֶּל, זיין אָל-הָעַרְפֶּל, זיין אָל-הָעַרְפָּל, זיין אָל-הָעַרְפָּל, זיין אָל-הַעַרְפָּל, זיין אָל-הַעַרְפָּל, זיין אָל-הָעַרְפָּל, זיין אָל-הַעָּרָפְלּל, זיין אָל-הַעָּרָהְעַרְפָּל, זיין אָל-הָעַרְפָּל, זיין אָל-הָעַרְפָּל, זיין אָלּלּל, זיין אָל-הָעַרָּבְּלָּל, זיין אָלַרּפָל, זיין אָל-הָעַרָּבְּלָּל, זיין אָל-הָעַרָּבְּלָּל, זיין אָלּלּל, זיין אָל-הָעָרָבְּלָּל, זיין אָלַלּל, זיין אָלּלּל, זיין אָלּלּל, זיין אָלָלּל, זיין אָלּלּל, זיין אָלָלּל, זיין אָלַלּל, זיין אָלָלּל, זיין אָלָלּל, זיין אָלָלָל, זיין אָלָלּל, זיין אָלָלּל, זיין אָלָרְבָּל, זיין אָלָלָרְבָּלְלָּל, זיין אָלָלְרָבְּלָּל, זיין אָלָרְבָּלְלָּל, זיין אָלָרְבָּלְלָרְבָּל, זיין אָלָליל, זיין אָלָלְבּלּל, זיין אָלָליל, זיין אָלְלָבְיּלְבָּלְילָל, זיין אָלְלָבְיּלְבְּבָּלְילָל, זיין אָלְבּיּלְבְילָל, זיין אָלְבּיל, זיין אָלָליל, זיין אָלְבּיל, זיין אָלְבּיל, זיין אָלָליל, זיין אָלְבּיל, זיין אָלָבְיל, זיין אָלָליל, זיין אָלָליל, זיין אָלָליל, זיין אָלָליל, זיין אָלַבְיל, זיין אָלָליל, זיין אָבְיל, זיין אָלַבְיל, זיין אָבְיל, זיין אָבְילָל, זיין אָבְיליל, זיין אָבְיל, זיין אָבְיל, זיין אָבּיל, זיין אָבּיל, זיין אָבּיל, זיין אָבּיל, זיין אָבּיל, זיין אָבּיל, זיין אָבְיל, זיין אָבּיל, זיין אָבְיל, זיין אָבְיל, זיין אָבּיל, זיין אָבְיל, זיין אָבּיל, זיין אָב

לרים. ליי ביי ליים. ליים drew near unto the thick darkness where God was. {S}

## II. WHEN DID SHMOT 20:15-18 take place

- After the Dibrot [Ibn Ezra]
- During the Dibrot [chazal]
- BEFORE the dibrot [RAMBAN !]

After – simply makes perfect sense

During – based on first / third person In the Dibrot

Before – based on Devarim 5:19-30

III. Devarim chapter 5
Similar story to Shmot 20:15-18
Is it the same or different?
Let's examine:

## דברים פרק ה

אַ וַיָּקָרָא מֹשֶׁה, אֵל-כָּל-יִשִּׂרָאֶל, וַיּאֹמֶר אֱלֶהֶם שָׁמַע יִשַּׂרָאֶל אֶת-הַחַקִּים וְאֵת-הַמִּשְׁפָּטִים, אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹבֵר בִּאָזְנֵיכֶם הַיּוֹם; וּלְמַדְתֵּם אֹתָם, וּשְׁמַרְתֵּם לַעֲשֹׁתָם.

# ב יָהוַה אֱלֹהֵינוּ, כַּרָת עמַנוּ בִּרִית--בְּחֹרֵב

ג לא אַת-אַבֹתֵינוּ, כֶּרַת יָהוָה אֵת-הַבִּרִית הַזֹּאת: כִּי אָתַנוּ, אַנַחְנוּ אֵלֵה פֹה הַיּוֹם כַּלְנוּ חַיִּים .דּ פָּנִים בָּפָנִים, דְּבֵּר יָהוָה עִמָּכֶם בָּהָר--מִתּוֹךְ הָאֶשׁ .הּ אָנֹכִי עֹמֵד בֵּין-יָהוָה וּבִינִיכֶם, בָּעַת הַהִוּא, לְהַגִּיד לְכֶם, אָת-דַּבַר יָהוָה: כִּי יָרֵאתֶם מִפְּנֵי הָאֶשׁ, וְלֹּא-עֲלִיתֶם בָּהָר לֵאמֹר. {o}

-אָנֹכִי יָהוָה אֱלֹהֶיךָ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיָם מִבֵּית עֲבָדִים: לֹא-יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים, עַל-פָנִי .ז לֹא-תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֵל, כָּל-תִּמוּנָה, אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מִמַעַל, וַאֲשֶׁר בָּאָבֶץ מִתָּחַת--וַאֲשֶׁר בַּמַיִם, מִתַּחַת לָאָרֵץ .ת לא-תִשְׁתַּחֲוָה לָהֶם, וְלֹא תָעָבְדֵם: כִּי אָנֹכִי יָהוָה אֱלֹהֵיךָ, אֱל קַנָּא--פֹּקֵד עֵוֹן אָבוֹת ַנַל-בָּנִים ועַל-שָלַשִּׁים ועַל-רָבֵּעִים, לשׂנָאַי .**ט** ועֹשָה חֵסָד, לַאַלְפִים--לאֹהַבֵי, וּלשֹׁמֵרֵי מצותו (מְצוֹתַי).

לֹא תָשָּׁא אֶת-שֶׁם-יָהוָה אֱלֹהֵיךּ, לַשָּׁוָא: כִּי לֹא יַנַקָּה יָהוָה,

{o} אֶת אֱשֵׁר-יִשָּׂא אֶת-שָׁמוֹ לַשָּׁוָא.

-א שָׁמוֹר אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת, לְקַדְּשׁוֹ, כַּאֲשֶׁר צִוְּךְ, יְהוָה אֱלֹהֶיךְ .יב שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד, וְעָשִיתָ כָּל ַמַלַאכָתַּךָּ .יג וִיוֹם, הַשָּׁבִיעִי--שַבָּת, לַיהוָה אֱלֹהֵיךָ: לֹא תַעֲשֵׂה כֶל-מַלַאכָה אַתַּה וּבִנָּך-וּבְתַּךְ וַעֲבַדְּךָ-ואַמתַר ושוֹרָר וַחַמֹרָך וַכִל-בָּהַמִּתָּר, וַגַּרָךְ אַשֶּׁר בַּשְערֵיךְ--לְמַעו יָנוּחַ עַבְדַּךְ וַאָמֶתָר, כְּמוֹךְ .יד וַזְכַרְתַּ, ָּכִּי עֶבֶּד הָיִיתָ בָּאֶרֶץ מִצְרַיִם, וַיֹּצָאֲךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם, בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה; עַל-כֵּן, צִוְּךְ יְהוָה אַלהֵיךּ, לַעֲשׂוֹת, אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת. {o}

**טו** כַּבַּד את-אַבִירָ ואת-אַמּרָ, כַּאשר צוּרְ יִהוָה אַלֹהִירְ--למען יַאַריכן יַמִירָ, וּלמען יִיטַב לָהְ, על קאַדָמָה, אֲשֶׁר-יָהוָה אֱלֹהֶיךְ נֹתֵן לָךְ. {ס}

 $\{\mathsf{o}\}$  ילא תָרְצֶח,  $\{\mathsf{o}\}$  ילא תָנָאַף;  $\{\mathsf{o}\}$  יְלא תָגָנב,  $\{\mathsf{o}\}$  יְלא-תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁוְא. יז וְלֹא תַחְמֹד, אֵשֶׁת רֵעֶךָ; {o} וְלֹא תַתָאַוָּה בֵּית רֵעֶךָ, שָּׁדֵהוּ וְעַבַדּוֹ וַאֲמָתוֹ שׁוֹרוֹ וַחַמֹרוֹ, וכֹל, אשׁר {O} לְרֵעֶרָ.

יח אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה דִּבֶּר יְהוָה אֶל-כָּל-קְהַלְכֶם בָּהָר, מִתּוֹךְ הָאֵשׁ הֵעָנָן וָהַעַרָפֵל--קוֹל גַּדוֹל, וָלֹא יַסַף; וַיִּכְתַּבֶם, עַל-שָׁנֵי לְחֹת אַבָנִים, וַיִּתַּנֶם, ָאַלִי .י**ט** וַיִּהִי, כִּשָּׁמְעֲכֶם אֵת-הַקּוֹל מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁךְ, וְהָהָר, בֹּעֵר בָּאֵשׁ; וַתִּקְרְבוּן אֵלַי -בָּל-רָאשֵׁי שָׁבָטֵיכֶם וִזְקְנֵיכֶם כּ וַתּאֹמְרוּ, הֵן הֵרְאָנוּ יִהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת-כִּבדוֹ וְאֵת-ָּבָּדָלוֹ, וְאֵת-קֹלוֹ שָׁמַעְנוּ, מִתּוֹךְ הָאֵשׁ; הַיּוֹם הַזֵּה רָאִינוּ, כִּי-יִדַבֵּר אֱלֹהִים אֵת-ָהָאַדָם וַחֵי .

### III. Devarim 5:19-29

**יט** וַיִּהִי, כִּשָּׁמִעֵכֶם אֵת-הַקּוֹל מִתּוֹדְ הַחֹשֵׁדְ, וָהַהַר, בּעֵר בָּאֵשׁ ; וַתּקְרְבוּן אֵלַי, כָּל-רָאשֵי

19 And it came to pass, when ye heard the voice out of the midst of the darkness, while the mountain did burn with fire, that ye came near unto me, even all the heads י אָבִטֵיכֶּם וְזִקְנֵיכֶם. of your tribes, and your elders;

נתאמרו, הַן הַרְאָנוּ יִהוָה אֱלֹהֵינוּ אֱת-כְּבֹדוֹ ָּוְאֶת-גַּדְלוֹ, וָאֶת-קלוֹ שַּׁמַעְנוּ, מִתּוֹדְ הַאֱשׁ להים את-הָאָדָם מאר-הָאָדָם day that God doth speak with man, and he

20 and ye said: 'Behold, the LORD our God hath shown us His glory and His greatness, and we have heard His voice out of the midst of the fire; we have seen this liveth.

בא וְעַתָּה, לַמָּה נָמוּת, כִּי תאַכְלֵנוּ, הָאֵשׁ הַגָּדלָה הַזאת; אִם-יספים אַנַחנוּ, לִשְׁמעַ אֶת-קול יהוה אלהינו עוד--וַמְתנוּ.

21 Now therefore why should we die? for this great fire will consume us; if we hear the voice of the LORD our God any more, then we shall die.

**כב** כִּי מִי כָל-בָּשָׂר אֲשֶׁר שָׁמַע קוֹל אֱלֹהִים חַיִּים מְדַבֵּר מִתּוֹךְ-הָאֵשׁ, כַּמֹנוּ--וַיֵּחִי.

22 For who is there of all flesh, that hath heard the voice of the living God speaking out of the midst of the fire, as we have, and lived?

כג קָרַב אַתָּה וּשְׁמָע, אֵת כָּל-אֲשֶׁר יאׁמֵר יְהוָה אֶלהֵינוּ; וְאַתְּ תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ, אֵת כָּל-אֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵלֶידְּ-יִשְׁמֵענוּ וְעַשִּׁינוּ.

23 Go thou near, and hear all that the LORD our God may say; and thou shalt speak unto us all that the LORD our God may speak unto thee; and we will hear it and do it.'

**כד** וַיִּשְׁמֵע יְהוָה אֶת-קוֹל דִּבְרֵיכֶם, בְּדַבֶּרְכֶם אֵלָי; וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי, שָׁמַעְתִּי אֶת-קוֹל דִּבְרֵי הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלֶיךּ--**הֵיטִיבוּ, כַּל-אֵשֵׁר דְּבֵּרוּ**.

24 And the LORD heard the voice of your words, when ye spoke unto me; and the LORD said unto me: 'I have heard the voice of the words of this people, which they have spoken unto thee; they have well said all that they have spoken.

**כה** מִי-יִתֵּן וְהָיָה לְבָבָם זֶה לָהֶם, לְיִרְאָה אֹתִי וְלִשְׁמֹר אֶת-כָּל-מִצְוֹתֵי--כָּל-הַיָּמִים : לְמַעַן יִיטַב לָהֶם וִלְבָנֵיהֵם, לִעֹלֶם.

25 Oh that they had such a heart as this alway, to fear Me, and keep all My commandments, that it might be well with them, and with their children for ever!

בו לֶבֶם, לְאָהֲלֵיכֶם. שוּבוּ לָכֶם, לְאָהֲלֵיכֶם.

**26** Go say to them: Return ye to your tents.

כז וְאַתָּה, פּה עֲמד עִמְּדִי, וַאֲדַבְּרָה אֵלֶיךּ אֵת כָּל-הַמִּצְוָה וְהַחָקִים וְהַמִּשְׁפְּטִים, אֲשֶׁר תְּלַמְּדֵם; וְעָשוֹ בָאָרֶץ, אֲשֶׁר אָנכִי נתֵן לָהֶם

27 But as for thee, stand thou here by Me, and I will speak unto thee all the commandment, and the statutes, and the ordinances, which thou shalt teach them, that they may do them in the land which I give them to possess it.'

It's either the same story, different details Or a different story

If so, when did each story take place?

Ibn Ezra – same story

Ramban – different, and this story is AFTER Hence the story in Shmot must be earlier

## Ramban on Shmot 20:15,

explaining why 20:15-18 belongs in 19:16-18

: רמב"ן שמות כ,יד

וכל העם רואים את הקולות. ויאמרו אל משה...

- דעת המפרשים IBN EZRA שהיה זה אחר מתן תורה,

והוא שאמר (דברים ה כ - כב): "ותקרבון אלי כל ראשי שבטיכם וזקניכם ותאמרו הן הראנו ה' אלהינו וגו' אם יוספים אנחנו לשמוע"....

## ואין כן דעתי, בעבור:

\* שאמר בכאן ואל ידבר עמנו אלוהים, ולא אמר" עוד ," \*ומשה אמר בכאן אל תיראו, ושם נאמר (שם ה כה): הטיבו כל אשר דברו.

ועוד, כי **בכאן** לא ספר שיפחדו רק -מן הקולות והלפידים\* ומן ההר שהוא עשן, **ושם** פחדו **מדיבור השכינה**,

שאמרו כי מי כל בשר אשר שמע קול אלוהים חיים מדבר מתוך האש כמונו ויחי (שם ה כג).

, ועוד, כי בכאן אמר -ומשה נגש **אל הערפל** \* ולא אמר **שבא בתוכו**:

## והנכון בעיני בפרשה ובסדור הענין,

כי וכל העם רואים ויאמרו אל משה... <mark>היה קודם מתן תורה,</mark> ומתחלה הזכיר כסדר **כל דברי האלוהים**–

מה שצוה למשה בהגבלת ההר, ואזהרת העם, ועשרת הדברות

ועתה חזר והזכיר דברי העם אל משה

EXPLAIN CONCEPT OF 'END-NOTE/ FOOTNOTE

- ואמר כי מעת שראו את הקולות ואת הלפידים נעו לאחור ועמדו מרחוק יותר מגבול ההר אשר הגביל משה.

והסדר בדברים, כי בבקר היו קולות וברקים וקול שופר חזק (לעיל יט טז): ועדין לא ירדה שכינה... וחרדו העם במחנה במקום תחנותם (לעיל יט טז),

ומשה חיזק לבם והוציאם לקראת האלוהים ויתיצבו בתחתית ההר (שם יז), ובהיותם שם בתחתית ההר מצפים ומתיצבים ירד ה' על ההר באש (שם יח), ויעל עשנו עד לב השמים חשך ענן וערפל....., ואז אמרו אליו כלם שלא ידבר עמהם האלוהים כלל פן ימותו,..

> ומשה חיזקם ואמר להם אל תיראו (פסוק כ), ושמעו אליו-ויעמוד העם מרחוק במעמדם (פסוק כא), כי לא רצו בכל דבריו להתקרב אל הגבול, ומשה נגש אל הערפל (שם), לא בא בתוכו, ואז דבר אלוהים עשרת הדברות:

# ואחר עשרת הדברות לא הזכיר כאן מה שאמרו הזקנים למשה,

כי רצה לבאר כסדר המצות והמשפטים,

אבל במשנה תורה (דברים ה כ): הזכיר משה כי אחרי הדברות קרבו אליו כל ראשי שבטיהם וזקניהם ואמרו לו :

אם יוספים אנחנו לשמוע את קול ה' אלהינו עוד ומתנו,

כי שערנו בנפשותינו שלא נוכל עוד לסבול משא דבר ה' אלוהים, כי חשבו שירצה האלוהים לדבר אליהם כל המצוות.

ולכך אמרו קרב אתה ושמע את כל אשר יאמר ה' אלהינו ואת תדבר אלינו ושמענו ועשינו (שם כד),

והקב"ה הודה לדבריהם ואמר הטיבו כל אשר דברו, כי כן היה החפץ לפניו שלא ישמיעם רק עשרת הדברות, והיראה ישרה לפניו:

## Ramban Shemot 20

AND ALL THE PEOPLE PERCEIVED THE THUNDERINGS... 16. AND THEY SAID UNTO MOSES. In the opinion of the commentators, this happened after the Giving of the Torah. It is with reference to this that Scripture says, And ye came near unto me, even all the heads of your tribes, and your elders, and ye said: Behold, the Eternal our G-d hath shown us His Glory, etc. If we hear the Voice of the Eternal our G-d any more, then we shall die.

But such is not my opinion, for it says here, but let not G-d speak with us, and it does not say "any more." Besides, Moses said here to the people, Fear not, and there it is said, They have well said all that they have spoken. Moreover, here it is told that they feared only the thunderings, the lightnings, and the smoking mountain, and there it is said that they feared the speaking of the Divine Presence, for they said, For who is there of all flesh, that hath heard the Voice of the living G-d, speaking out of the midst of the fire, as we have, and lived? Again, here it is said, And Moses drew near unto the thick darkness, but it does not say that "he entered into it." [If

the events narrated in this section of the Torah happened after the Revelation, it should have said that he came "into the midst of the cloud," as it says further on in 24:18.] The correct interpretation regarding this section of the Torah and the [entire] order of events pertaining to the Revelation appears to me to be as follows: And all the people perceived... And they said unto Moses — all this happened before the Revelation. Now at first, [in Chapter 19], Scripture mentioned in sequence all the words of G-d that were commanded to Moses regarding the setting of a boundary to Mount Sinai and the admonition given to the people. This is followed [at the beginning of Chapter 20] by the Ten Commandments, and now Scripture refers back and mentions the words of the people to Moses, relating that from the moment they had perceived the thunderings and the lightnings, they moved backwards and stood afar off, further away from the boundary of the mountain that Moses had set for them.

The order of events [on the day of the Revelation] was thus as follows: In the morning, there were thunderings and lightnings and the loud voice of the horn, but the Divine Presence had not yet come down on the mountain,

something like it is written, And a great and strong wind rent the mountains, and broke in pieces the rocks before the Eternal; but the Eternal was not in the wind. And the people that were in the camp — i.e., in their place of encampment — trembled. But Moses encouraged them and brought them forth towards G-d... and they stood at the nether part of the mount. While they were standing there at the nether part of the mount in anticipation, the Eternal descended upon the mount in fire and the smoke thereof ascended unto the heart of heaven, with darkness, cloud, and thick darkness. The mountain itself trembled and quivered as mountains do in an earthquake called zalzalah, or even more than that. And so it is written, What aileth thee... ye mountains, that ye skip like rams; ye hills, like young sheep? This is not a figure of speech, just as the preceding verse — The sea saw it, and fled; the Jordan turned backwards — is not a mere figure of speech. Meanwhile, the voice of the horn waxed louder and louder. Then the people saw what was happening, and they moved backwards and stood further away from the boundary [that Moses had set for them]. They all said to Moses that G-d should not speak with them at all lest

they die, for by reason of the vision, their pains came upon them and they retained no strength, and if they would hear the Divine utterance, they would die. Moses, however, encouraged them, and he said to them,